

Anna Walulik

<https://orcid.org/0000-0002-5607-6974>
 Uniwersytet Ignatianum w Krakowie, Polska
 Ignatianum University in Cracow, Poland
anna.walulik@ignatianum.edu.pl

Aneta Kamińska

<https://orcid.org/0000-0002-4612-6464>
 Uniwersytet Ignatianum w Krakowie, Polska
 Ignatianum University in Cracow, Poland
aneta.kaminska@ignatianum.edu.pl
<https://doi.org/10.35765/hw.2026.2575.02>

Edytorial:

Towarzystwo wychowawcze w teorii i praktyce

Współczesna pedagogika coraz częściej podkreśla, że wychowanie i refleksja nad tym procesem nie dotyczy jedynie przekazywania wiedzy, rozwijania umiejętności i przygotowania do funkcjonowania w społeczeństwie. Akcentuje się, że istotnym elementem procesu wychowawczego jest jakość relacji między wychowawcą, nauczycielem a uczniem, czy szerzej: uczącym się, w edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej.

Podejście oparte na towarzyszeniu, rozumianym jako uważna obecność poprzez dialog, szacunek oraz wspieranie rozwoju drugiego człowieka z zachowaniem jego autonomii i podmiotowości nie polega na wyręczaniu, lecz tworzeniu przestrzeni, w której osoba może samodzielnie odkrywać swoje możliwości, podejmować decyzje i rozwijać własną drogę. Jest to forma wsparcia oparta na zaufaniu, empatii oraz dostrzeganiu indywidualnego potencjału każdego człowieka.

Naukowa refleksja nad towarzyszeniem wychowawczym wskazuje, że możliwe jest różne rozumienie i praktykowanie tej strategii, ale tym, co je łączy, jest przekonanie o konieczności podmiotowego podejścia do edukacji. Towarzystwo ani nie neguje, ani nie zastępuje działań specjalistów, lecz nadaje im bardziej osobowy i relacyjny wymiar. W sytuacjach gdy osoba doświadcza trudności, poszukuje wsparcia lub potrzebuje warunków sprzyjających własnemu rozwojowi, nabiera ono szczególnego znaczenia.

Współczesna edukacja i pomoc psychopedagogiczna coraz bardziej koncentrują się na budowaniu relacji opartych na szacunku, odpowiedzialności i wzajemnym wspieraniu się w osiąganiu dojrzałości. W tym kontekście najważniejszym pytaniem pozostaje nie tylko to, jak pomagać, ale przede wszystkim jak być obecnym.

Jedną z form towarzyszenia, które mimo wielowiekowej tradycji jawi się jako ciągle aktualne, jest towarzystwo wychowawcze wywodzące się z *Ćwiczeń duchowych* św. Ignacego. Jego zasady opisuje pedagogika towarzyszenia w tradycji ignacjańskiej rozwijana przez ks. profesora dra hab. Zbigniewa Marka SJ. Prezentacją osoby Księdza Profesora i jego idei wychowawczej „Horyzonty Wychowania” inicjują dział pt. „Galeria Mistrzów”. Pamiętając, że „słowa uczą, ale przykłady pociągają”, każdego roku będzie przybliżała postać kolejnego mistrza.

Prezentowane w numerze 75. treści wskazują, że towarzystwo może mieć zastosowanie w wielu obszarach pracy wychowawczej, terapeutycznej i edukacyjnej. Może

odnosić się do pracy z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi czy z osobami wymagającymi szczególnego wsparcia. Uświadamiają, że relacja mistrz–uczeń budowana na obecności, uważności i autentycznym zainteresowaniu drugą osobą stanowi oczekiwany, a może nawet konieczny kierunek kształtowania pedagogicznego myślenia i działania.

Anna Walulik
Aneta Kamińska
Redaktorki tematyczne